

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aquinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum voluntaria paupertas requiratur ad religionem? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

gressor professionis, si non sit perfectus, sed solum si contemnat ad perfectionem tendere.

Ad secundum dicendum, quod sicut diligere Deum ex toto corde tenentur omnes, est tamen aliqua totalitas perfectionis, quæ sine peccato prætermitti non potest, aliqua autem quæ sine peccato prætermittitur, dum tamen desit contemptus, ut supra dictum * est: ita etiam omnes tam religiosi, quam seculares tenentur aliquam facere quicquid boni possunt. Omnibus enim communiter dicitur Ecclesiast. 9. Quodcumque facere potest manus tua, instanter operare. Est tamen aliquis modus hoc præceptum implendi, quo peccatum vitatur, scilicet, si homo faciat quod potest, secundum quod requirit conditio sui status, dummodo contemptus non adsit agendi meliora: per quem animus firmatur contra spiritualem profectum.

q. 184. a.
2 ad 3.

Ad tertium dicendum, quod quædam consilia sunt, quæ si prætermitterentur, tota vita hominis implicaretur negotijs secularibus: puta, si quis haberet proprium, vel matrimonio uteretur, aut aliquid huiusmodi faceret, quod pertinet ad essentialia vota religionis. Et idem ad omnia talia consilia observanda religiosi tenentur. Sunt autem quædam consilia de quibusdam melioribus particularibus actibus, quæ prætermitti possunt absque hoc, quod vita hominis secularibus actibus implicetur. Vnde non oportet, quod ad omnia talia religiosi teneantur.

ARTIC. III.

Utrum paupertas requiratur ad perfectionem religionis?

886

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod paupertas non requiratur ad perfectionem religionis. Nō enim videtur ad statum perfectionis pertinere illud quod illicitè fit. Sed quod homo omnia sua relinquat, videtur esse illicitum. Apostolus enim 2. ad Cor. 8. dat formam fidelibus elemosynas faciendi, dicens, Si voluntas propterea est, secundū id quod habet, accepta est, id est, ut necessaria retineatis. Et postea Sec. Sec. Vol. iij.

Inf. a 4.
cor et ad
1. Et op.
18. c. 7. et
8.

Tt sub.

gl. inter-
ibid.
† ibid.

subdit, Non enim ut alijs sit remissio, vobis autem tribulatio: Glossa *, id est paupertas. Et super illud 1. ad Timoth. 6. Habentes alimenta, & quibus regamur: dicit † glo. Etsi nihil intulerimus vel ablaturi simus, non tamen omnino abijcienda sunt hæc temporalia. Ergo videtur, quod voluntaria paupertas non requiratur ad perfectionem religionis.

¶ 2 Præerea, Quicumque se exponit periculo, peccat. Sed ille qui omnibus suis relictis, voluntaria paupertatem sectatur, exponit se periculo: & spiritali, secundum illud Prouer. 30. Ne forte egestate compulsus furer, & periurem nomen Dei mei; & Eccl. 17. Propter inopiam multi deliquerunt: & etiam corporali. Dicitur enim Eccl. 7. Sicut protegit sapientia, sic protegit & pecunia. & Philosoph. dicit in 4. * Ethic. quod videtur quædam perditio ipsius hominis esse corruptio diuitiarum, quia per has homo viuit. Ergo videtur, quod voluntaria paupertas non requiratur ad perfectionem religionis.

c. 1. pau-
lo & pr
10. 5.

¶ 3 Præerea, Virtus in medio consistit, ut dicitur in 2. Ethicor. * Sed ille, qui omnia dimittit per voluntariam paupertatem, non videtur in medio consistere, sed magis in extremo. Ergo non agit virtuosè. Et ita hoc non pertinet ad virtus perfectionem.

c. 6. 10. 5.

¶ 4 Præerea, Virima perfectio hominis in beatitudine consistit. Sed diuitiæ conferunt ad beatitudinem. Dicitur enim Eccles. 13. Beatus diues qui inuentus est sine macula. & Philosoph. dicit in 1. * Ethic. quod organice diuitiæ deferunt ad felicitatem. Ergo voluntaria paupertas non requiratur ad perfectionem religionis.

c. 5. cir. ff.
li. 10.
c. 7. 10. 5.

¶ 5 Præerea, Status episcoporum est perfectior, quam status religionis. Sed episcopi possunt proprium habere, ut supra * habitum est. Ergo & religiosi.

q. prace-
ar. 6.

Ho. 9. in
ca. 6. ad
Heb. post
mae. 10. 2.

¶ 6 Præerea, Dare eleemosynam, est opus maxime Deo acceptum: & sicut Chrys. * dicit, medicamentum, quod maxime in penitentia operatur. Sed paupertas excludit eleemosynarum largitionem. Ergo videtur, quod voluntaria paupertas non requiratur ad perfectionem religionis.

videtur
non p
S E
nonnu
perfe
exteri
hendi
ad re
per v
relinq
RE
est *,
discip
ritatis
affectu
Dicit
Minus
propri
quod
tatis;
aliqui
ad ear
ad Pa
tur 21
nis ill
bebat
aliud
trane
duntur
diuici
tior fi
charit
luntar
dicen
de, ve
sequer
Ad
ibid. f

videtur; quòd paupertas ad perfectionem religionis non pertineat.

S E D contra est, quod Greg. dicit 2. * Moral. Sunt nonnulli iustorum, qui ad comprehendendum culmen perfectionis accincti, dum altiora interius appetunt, exterius cuncta derelinquunt. Sed accingi ad comprehendendum culmen perfectionis, proprie pertinet ad religiosos, vt dictum ¶ est. Ergo eis competit, vt per voluntariam paupertatem cuncta exterius derelinquant.

R E S P O N D E O dicendum, quòd sicut supra dictum est *, status religionis est quoddam exercitium, & disciplina, per quam peruenitur ad perfectionem charitatis. Ad quod quidem necessarium est, quòd aliquis affectum suum totaliter abstrahat à rebus mundanis. Dicit enim Augu. in 10. * Confess. ad Deum loquens, Minus te amat, qui tecum aliquid amat, quod non propter te amat. Vnde & in lib 83. ¶ qq. dicit August. quòd nutrimentum charitatis est imminutio cupiditatis; perfectio, nulla cupiditas. Ex hoc autem quod aliquis res mundanas possidet, allicitur animus eius ad earum amorem. Vnde Augustinus dicit in epistola ad Paulinum * & Therasiam, quòd terrena diliguntur et ceteris adepta, quàm concupita. Nam vnde iuuenis ille tristis discessit, nisi quia magnas diuitias habebat? Aliud est enim nolle incorporare quæ desunt, aliud iam incorporata diuellere. Illa enim velut extranea repudiantur, ista verò velut membra præscinduntur. Et Chryl ¶ dicit super Matth. quòd appositio diuitiarum maiorem accendit flammam, & vehementior fit cupido. Et inde est quod ad perfectionem charitatis acquirendam primum fundamentum est voluntaria paupertas, vt aliquis absque proprio viuat, dicente Domino, Matth. 19. Si vis perfectus esse, vende, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & veni, sequere me.

Ad primum ergo dicendum, quòd sicut gloss. * gl. interl. ibid. subdit, Non ideò dixit Apostol. scilicet, vt nobis

T t 2 non

c. 27. de
clinando
ad fi.

a. 1. c. 2

ar. prac.

cap 29. d
me. 1. 1.
q. 36. cir.
prin. 1. 4.

Epif 34.
a me. il-
lum 10. 2.

ho 64 in
Mat. an
te med.
10. 2.

gl. interl.
ibid.

non sit tribulatio, id est paupertas, quin melius esset omnia dare: sed infirmis timeri deficere, quos sic dare monet, ut aegritatem non patiantur. Unde similiter etiam ex glossa alia non est intelligendum quod non licet omnia temporalia abijcere, sed quod hoc non ex necessitate requiritur. Unde & Ambr. dicit in 1. * de Offic. Dominus non vult (scilicet ex necessitate, præcepti) simul effundi opes, sed dispensari nisi forte, ut Heliseus boues suos occidit, & pauit pauperes ex eo quod habuit, ut nulla cura teneretur domestica.

Ad secundum dicendum, quod ille qui omnia sua dimittit propter Christum, non exponit se periculo neque spiritali neque corporali. Spirituale enim periculum ex paupertate provenit, quando non est voluntaria: quia ex affectu congregandi pecunias, quem patiuntur illi, qui inuoluntarie sunt pauperes, incidit homo in multa peccata: secundum illud 1. ad Timoth. ultimo, Qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli. Ille autem affectus deponitur ab his, qui voluntariam paupertatem sequuntur. Magis autem dominatur in his, qui diuitias possident, ut ex supradictis * patet. Corporale etiam periculum non imminet illis qui intentione sequendi Christum, omnia sua relinquunt, diuinitatis se committentes. Unde Augustinus dicit in libro * de Sermone Domini in monte, Quærentibus primum regnum Dei, & iustitiam eius non debet subesse sollicitudo, ne necessaria defint.

Ad tertium dicendum, quod medium virtutis secundum Philosophum in 2. * Ethic. accipitur secundum rationem rectam, non secundum quantitatem rei. Et ideo quicquid potest fieri secundum rationem rectam, non est vitiosum ex magnitudine quantitatis, sed magis virtuosum. Esset autem præter rationem redam, si quis omnia sua consumeret per intemperantiam, vel absque utilitate. Est autem secundum rationem rectam, quod aliquis diuitias abijciat, ut contemplationi sapientie vacet: quod etiam philosophi quidam leguntur

e. 30. an-
te me. s. 1

In co. ar.

l. 2. r. 25.
paulo a
pr. n. r. 4.

e. 6. 10. 5.

tur fecisse. Dicit enim Hieron. † in epistola ad Paulinum, Crates ille Thebanus, homo quondam ditissimus cum ad philosophandum Athenas pergeret, magnum auri pondus abiecit: nec putavit se posse simul & virtutes & diuitias possidere. Vnde multo magis secundum rationem rectam est, vt homo omnia sua relinquat ad hoc, quòd Christum perfectè sequatur. Vnde Hieron. dicit * in epistola ad Rusticum monachum, Nudum Christum, nudus sequere.

Ad quartum dicendum, quòd duplex est beatitudo sue felicitas. Vna quidem perfecta, quam expectamus in futura vita: alia verò imperfecta, secundum quam aliqui dicuntur in hac vita beati. Vitæ autem præsentis felicitas est duplex. Vna quidem secundum vitam actiuam: alia verò secundum vitam contemplatiuam: vt patet per Philos. in 10. * Ethic. Ad felicitatem autè vitæ actiuæ, quæ consistit in exterioribus operationibus, instrumentaliter diuitiæ coadiuuat: quia vt Phil. dicit in 10. † Ethic. Multa operamur per amicos, per diuitias, & per ciuilem potentiam, sicut per quædam organa. Ad felicitatem autem contemplatiuæ vitæ non multum operantur, sed magis impediunt, in quantum sua sollicitudine impediunt animi quietem, quæ maximè necessaria est contemplanti. Et hoc quod Phil. dicit in 10. † Ethic. quòd ad actiones multis opus est. Speculanti verò nullo talium, scilicet exteriorum bonorum ad operationem necessitas: sed impedimenta sunt ad speculationem.

Ad futuram verò beatitudinem ordinatur aliquis per charitatem. Et quia voluntaria paupertas est efficaç exercitium perueniendi ad perfectam charitatè: idèò multum valet ad cælestem beatitudinem consequendam. Vnde & Dominus Matth. 19. dicit, Vade, vende omnia quæ habes, & da pauperibus: & habebis thesaurum in cælo. Diuitiæ autem habitæ, per se quidem natæ sunt perfectionem charitatis impedire, principaliter alliciendo animum, & distrahendo. Vnde dicitur Matth. 13, quòd sollicitudo seculi, & fallacia diuitiarum

T t 3 tia-

*nō reman-
tè a pr.
epif. qua
incipit,
Bonus ho-
mo 10. 1.*

*de uicem
di forma
in si. 10. 1.*

*c. 7. & 8.
10. 5.*

Ibid.

*c. 8. inter
med. 19.
prin. 5.*

Ho. 15. in Euan. in me. tiarum, suffocat verbum Dei: quia vt Gregor. * dicit, Dum bonum desiderium ad cor intrare non sinunt, quasi aditum flatus vitalis vetant. Et ideo difficile est charitatem inter diuitias conseruare. Vnde Dominus dicit Matth. 19. quòd diues difficile intrabit in regnũ cælorum. Quod quidem intelligendum est de eo, qui actu habet diuitias. Nam de eo, qui affectum in diuitijs ponit, dicit hoc esse impossibile secundum expositionem Chrysof. * cum subdit, Facilius est camelum per foramen acus transire, quàm diuitem intrare in regnum cælorum. Et ideo non simpliciter diues dicitur esse beatus, sed qui inuentus est sine macula, & post aurum non abiit. Et hoc ideo, quia rem difficilem fecit. Vnde subditur, Quis est hic, & laudabimus eum? Fecit enim mirabilia in vita sua: vt scilicet inter diuitias positus, diuitias non amaret.

Ho. 64. i. Mast. an. te me. t. 2.

Ad quintum dicendum, quòd status episcopalis non ordinatur ad perfectionem adipiscendam, sed potius vt ex perfectione, quam quis habet, alios gubernet, non solum ministrando spiritualia, sed etiam temporalia: quod pertinet ad vitam actiuam, in qua multa operanda occurrunt instrumentaliter per diuitias, vt dictum est *. Et ideo ab episcopis, qui profitentur gubernationem gregis Christi, non exigitur vt proprio careant, sicut exigitur à religiosis, qui continentur disciplinam perfectionis acquirende.

In sol. ad 4. argu. prac.

*Ho. 20. i. ter med. & fin. illius. * nò multũ remouit a si incipit hac epif. Multa in orbis monstra. t. 2.*

Ad sextum dicendum, quòd abrenuntiatio propriarum diuitiarum comparatur ad elemosinarum largitionem, sicut vniuersale ad particulare, & holocaustum ad sacrificium. Vnde Gregor. * dicit super Ezech. quòd illi qui ex possessis rebus subsidia egenis ministrant, in bonis quæ faciunt, sacrificium offerunt: quia aliquid Deo immolant, & aliquid sibi reseruant. Qui verò nihil sibi reseruant, offerunt holocaustum, quod est maius sacrificium. Vnde etiam Hieron. * contra Vigilantium dicit, Quòd autem afferis eos melius facere, qui viuunt rebus suis, & paulatim fructus possessionum suarum pauperibus diuidunt: non

non à me eis, sed à Deo respondebitur, Si vis perfectus esse, &c. Et postea subdit, † iste quem tu laudas, secundus & tertius gradus est, quem & nos recipimus, dummodo sciamus prima secundis & tertijs præferenda. Et ideò ad excludendum errorem Vigilantij dicitur in libro de Ecclesiast. † dogmatibus, Bonum est facultates cum dispensatione pauperibus erogare: melius est pro intentione sequendi Dominum infimul donare, & absolutum in solitudine, cum Christo egerè.

† Statim post verba citata

e 71. habetur hic liber inter opera Aug 1.3

ARTIC. IV.

Vtrum perpetua continentia requiratur ad perfectionem religionis?

887

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd perpetua continentia non requiratur ad perfectionem religionis. Omnis enim vitæ Christianæ perfectio ab Apostolis Christi cœpit. Sed Apostoli continentiam non videntur seruasse: vt patet de Petro, qui forcum legitur habuisse, Matth 8. Ergo videtur, quòd ad perfectionem religionis non requiratur perpetua continentia.

Su. q. 88. ar. 11. co. fi. & op. 18. c. 9. et op 19. c. 1 Et in prolo su lo. le. 2. co. 2

¶ 2 Præterea, Primum perfectionis exemplar nobis in Abraham ostenditur, cui Dominus dixit Genes. 17. Ambula coram me, & esto perfectus. Sed exemplatum non oportet quòd excedat exemplar. Ergo non requiritur ad perfectionem religionis perpetua continentia.

¶ 3 Præterea, Illud quod requiritur ad perfectionem religionis, in omni religione inuenitur. Sunt autem aliqui religiosi, qui vxoribus vtuntur. Non ergo religionis perfectio exigit perpetuam continentiam.

SED contra est, quod Apostolus 2. ad Corinth. 7. dicit, Mundemus nos ab omni inquinamento carnis, & spiritus, perficientes sanctificationem nostram in timore Dei. Sed munditia carnis & spiritus, conseruatur per continentiam. Dicitur enim 1. Corinth 7. Mulier innupta, & virgo cogitat quæ Domini sunt, vt sit sancta, & corpore & spiritu. Ergo perfectio

Tt 4 re-